

Številka: 60927-8/2025-1(5700)

Datum: 11. 8. 2025

Mnenje o izboru del v projektu Rastem s knjigo 2025

Na sestanku strokovne komisije za izbor del za projekt Rastem s knjigo sta bili za šolsko leto 2025/2026 izbrani deli:

- za osnovno šolo: **Nina Mav Hrovat, Orientacisti – Škorpionov pik,**
- za srednjo šolo: **Janja Vidmar, Koliko še?**

Obe deli sta z vidika strokovnih delavcev vzgojno-izobraževalnih zavodov in šolskega knjižničarja primerni ter ustrezni v skladu z nameni projekta Rastem s knjigo. Ponujata veliko možnosti za vključevanje v vzgojno-izobraževalni proces in služita za spodbudo in motivacijo za branje.

Obe letošnji deli sta povezani z gibanjem, s preživljanjem prostega časa v naravi, naj bo to pohodništvo (Koliko še?) ali orientacijski tek (Orientacisti). To je več kot dobrodošlo v sodobnih časih, ko veliko učencev/dijakov preživi veliko (preveč) časa pred ekrani. Tako je smiselno branje obeh naslovov v šoli pri pouku povezati s športom/športno vzgojo in vključiti branje tudi v kakšen športni dan, lahko kot predpriprava, nabiranje informacij, spoznavanje in primerjava zapisanega v knjigi in dejanskega doživljanja – pohoda za srednjo šolo ali pa orientacijski tek za osnovno šolo.

Nina Mav Hrovat: Orientacisti – Škorpionov pik

Res da je to že tretja knjiga z naslovom Orientacisti, vendar prinaša samostojno delo in se jo bere kot samostojno in predstavlja celoto. Je pa to vsekakor spodbuda za nadaljnje branje, da učenci raziščejo in preberejo še prvi dve deli z naslovom Orientacisti (Orientacisti na sledi morilcu, Tekma s kifeljci) in pa seveda, če bodo, tudi nadaljevanja.

Družčina učencev se odpravi na pravo pustolovščino in tako knjiga ponuja zanimivo in napeto branje s kriminalističnimi elementi. Učenci so junaki, ki rešijo številne zagate, ki včasih mejijo na neverjetne, pa kljub vsemu uspešno sami rešijo zaplet. Odrasli potem samo uredijo do konca tam, kjer učenci ne morejo (sistem).

Zagotovo že sam naslov ponuja medpredmetno povezavo s športom in branje je/bo eden od razlogov, da učenci podrobneje spoznajo orientacijski tek in se celo preizkusijo v tekmovanju – lahko je ideja za npr. športni dan ali pa kakšen drug projekt, kjer je vključeno gibanje, orinetacija, branje zemljevida, navodil ipd. Predlagamo povezavo s športom in učiteljem športa, ki bolj podrobno pozna orientacijski tek in pravila. Morda pa branje knjige služi kot motivacija, da učenci spoznajo in se preizkusijo v orientacijskem teku.

Poleg tega pa knjiga prinaša še eno zelo zanimivo in vedno aktualno temo – trgovina z organi. Morda je ta tema učencem malce oddaljena in neznana, zato je prav ta knjiga lahko povod za pogovor o tej temi – pri razredni uri, pri naravoslovju, domovinski in državljski kulturi in etiki (DDKE).

Seveda je tudi v tej knjigi prisotna tema, ki je odraščajočim mladostnikom zelo znana – prva zaljubljenost oz. prva ljubezen in zadrege, ki jih ta prinaša. Tudi o tej temi je vredno spregovoriti v okviru pouka – ali pri razredni uri ali pa ob kateri drugi priložnosti.

Del dogajanja je postavljeno v Benetke in tako lahko izkoristimo tudi za povezovanje z geografijo, zgodovino, lahko tudi z likovno umetnostjo, morda lahko učence peljemo na izlet v Benetke in tako lahko vidijo, kje se odvija orientacijski tek, na katerem tekmujejo liki v knjigi. To vse lahko povežemo z branjem knjige in za pogovor o prebranem.

Dodana vrednost izbrane knjige so tudi humoristični vložki, ob katerih se bralec nasmeji in so čisto podobni tistim iz realnega življenja. Primerno tudi za ne tako dobre bralce, saj z napeto, hudomušno, zabavno in doživeto opisano zgodbo zbudi dodatno motivacijo in interes za branje. S skorajda filmskim kriminalnim zapletom bralce do konca drži v napetosti in negotovosti, kako bodo mladi junaki sami (brez pomoči odraslih) rešili zaplet. Mladi bralec napeto čaka, kaj vse se še bo zgodilo, kakšne dogodivščine še čakajo osebe v pripovedi.

Janja Vidmar, Koliko še?

Izbrano delo je zelo zanimivo branje – pustolovsko, problemsko, popotniško, polno zapletov in optimistično. Napisano tako, da bralca kar povleče v zgodbo in ga drži v napetosti, da želi nadaljevati in spoznati, kaj se zgodi na koncu, kako se rešijo vsi zapleti na poti. Res je spodbuda za branje, ob tem pa še spoznavanje vsega, kar je v romanu omenjeno.

Med samo pripovedjo so predstavljene kulturne in geografske ter zgodovinske znamenitosti otoka Krk, ki jih pohodniki srečujejo na svoji poti. Sicer mladih te razlage ne zanimajo kaj dosti, pa vendar brez njih na poti ne gre.

Hkrati zelo realno pokaže svet različnih najstnikov, mladostnikov z različnimi težavami. Tako je to še ena možnost za uporabo pri razrednih urah. Mladostniki iz knjige in njihove težave so lahko iztočnica za pogovor pri razrednih urah, sploh v primeru, da se kaj podobnega dogaja v razredih. Glede na samo temo pisanja in področij, ki se jih zgodba dotika, pa je veliko priložnosti za medpredmetno povezovanje s predmeti: slovenščina, geografija, zgodovina, športna vzgoja ... Prebrana knjiga je lahko iztočnica za obravnavo določenih tem v učnih načrtih in/ali sklopov pri pouku.

Tudi je dovolj akcije, da je pripoved zanimiva in opiše zelo realen zaplet in ob tem tudi opozorilo, kaj lahko gre narobe ter na koncu se izkaže, koliko truda in angažiranosti vseh vpletenih je povzročila mladostna nepremišljenost in hipna neumnost. Z vsem tem se mladi srečujejo v obdobju odraščanja, poleg tega so opisani še medosebni odnosi, tudi deloma odnosi v družinah ter medvrstniški odnosi in težave, ki jih le-ti prinašajo (prijateljstvo, spori, nerazumevanje, prve ljubezni, družbena neenakost/razslojenost, razvajenost, osebni razvoj ...).

Zanimiv je tudi vidik jezika – lepo je prikazana različnost likov tudi skozi njihovo (zapisano) govorico, v kolikšni meri uporabljajo sleng in tudi elemente novodobnega digitalnega komuniciranja. Vse to je mladostnikom blizu in tudi zaradi tega bo mogoče branje bolj zanimivo in bodo bralci opisane like 'posvojili', se z njimi poistovetili. Glede na starost likov in na umeščenost pripovedi ne moremo mimo uporabe mobilnih telefonov in ta tema je še ena priložnost za pogovor in dogovor o bontonu uporabe teh sodobnih naprav in vseh aplikacij, ki so na dosegu roke oz. le klik stran, predvsem pa glede omejitev in zavedanja posledic uporabe (družbena omrežja, računalniške igrice, poslušanje glasbe ...).

Seveda je tudi v tej knjigi prisotna tema, ki je odraščajočim mladostnikom zelo znana – zaljubljenost oz. ljubezen in zadrege, ki jih ta prinaša; ugibanje, kdo je komu všeč in kaj storiti, da bi te opazila prava oseba.

Mnenje zapisala:

Romana Fekonja,

področna svetovalka za knjižnično dejavnost

Zavod RS za šolstvo

